

آیا روزه‌داری ماه رمضان باعث تأخیر در التیام زخم اثنی عشر می‌شود؟

عباسعلی محرابیان* (M.D)، رضا هاشمی (M.D)، سیدمحمد همایونی (M.D)، افشین مرادی (M.D)

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مرکز پزشکی شهدا، تجریش

چکیده

سابقه و هدف: رمضان ماه قمری است که در این ماه مسلمانان از سپیده صبح تا غروب آفتاب از خوردن و آشامیدن خودداری می‌کنند. بیمارانی که ممکن است روزه‌داری برای سلامتی آن‌ها مضر باشد، از گرفتن روزه معاف می‌باشند. در بررسی سوابق این موضوع مقالاتی را در این زمینه مشاهده کردیم که به دلایل متعدد نتایج آن‌ها قابل استناد نبود. ما اثرات روزه‌داری را در بیماران مبتلا به زخم اثنی عشر (DU) در حال درمان بررسی کردیم. تلاش بر این بود که اشکالات موجود در این بررسی‌ها، تا حد امکان رفع گردد.

مواد و روش‌ها: در این کار آزمایی بالینی یک سو کور، هشتاد و چهار بیماری که زخم اثنی عشر آن‌ها با آندوسکوپی مورد تأیید قرار گرفته بود، مورد مطالعه قرار گرفتند. بیماران در دو گروه روزه‌دار و غیرروزه‌دار (بر اساس تصمیم خودشان) تقسیم شدند و تمامی آن‌ها تحت درمان با امپرازول (۴۰ میلی گرم در شبانه‌روز) قرار گرفتند. علائم آن‌ها شامل درد، تهوع، خون‌ریزی و دیس‌پپسی و ترمیم زخم مورد مطالعه قرار گرفتند و نتایج حاصله در دو گروه، مقایسه شد.

یافته‌ها: در ۷۹/۷۶٪ موارد تمام زخم‌ها ترمیم ایجاد شد. ترمیم زخم در گروه غیرروزه‌دار و گروه روزه‌دار به ترتیب ۷۵/۵٪ و ۸۵/۷٪ بود؛ لذا تفاوت چشم‌گیر بین دو گروه مشاهده نشد. میزان علائم و عوارض نیز در دو گروه تقریباً یکسان بود (P=۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: علائم و عوارض ناشی از زخم اثنی عشر در دو گروه روزه‌دار و غیرروزه‌دار تفاوت آماری قابل توجهی نداشت. بیماران مبتلا به زخم اثنی عشر با مصرف دارو می‌توانند بدون نگرانی از عوارض روزه‌داری در ماه رمضان روزه بگیرند.

واژه‌های کلیدی: زخم اثنی عشر، روزه‌داری، امپرازول

مقدمه

زخم اثنی عشر یک ضایعه مخاطی است که عواملی چون اسید، پپسین، هلیکوباکتریلوری و داروهای ضدالتهاپی غیراستروئیدی (NSAID) در ایجاد آن نقش دارند و ۱۰-۷٪ افراد در طول عمر خود به آن مبتلا می‌شوند [۱، ۲، ۳، ۴]. هر سال قبل از ماه مبارک رمضان پزشکان با سؤال بیماران از جمله مبتلایان به زخم اثنی عشر مواجه می‌شوند که آیا می‌توانند روزه بگیرند؟ آیا خطری آنان را تهدید نمی‌کند؟ آیا

علائم آنان تشدید نمی‌یابد؟

اکثر پزشکان این بیماران را از گرفتن روزه منع می‌کنند و براین باورند که روزه باعث تأخیر التیام زخم و شاید احتمال عوارضی چون خون‌ریزی و سوراخ شدن زخم می‌شود. در اوایل قرن بیستم میلادی استرس و عوامل غذایی به عنوان مهم‌ترین عوامل زخم اثنی عشر شناخته می‌شدند، لذا این بیماران با استراحت و رژیم غذایی ساده و مکرر از جمله شیر و خامه درمان می‌شدند [۱، ۲].

* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۲۱-۲۲۷۳۸۱۴۸، نامبر: ۰۲۱-۲۲۷۳۸۱۴۸، E-mail: aa_mehrabian@yahoo.com